

Despre algoritmi

Despre algoritmi

Algoritm = o succesiune finită, ordonată și bine definită (exprimată clar și precis) de operații executabile (instrucțiuni, pași) care constituie o metodă corectă de rezolvare a unei probleme pornind dintr-o stare inițială, folosind datele disponibile și ajungând în starea finală dorită.

Caracteristici:

- ***Generalitate:*** rezolvarea unei probleme pentru orice date inițiale
- ***Finitudine:*** algoritmul este finit
- ***Unicitate:*** rezultatul este bine determinat – pentru aceleași date de intrare se obțin aceleași date de ieșire, pentru orice execuție a algoritmului.

Exemplu – Algoritm cmmdc

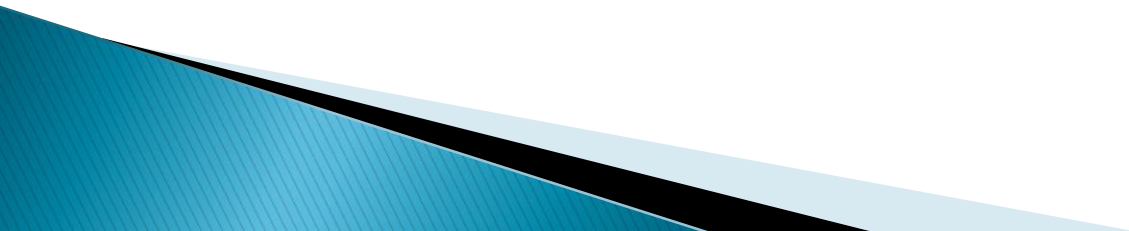
Algoritmul lui Euclid:

- unul dintre cei mai vechi algoritmi
- eficient: deoarece calculează c.m.m.d.c. fără a determina factorii primi (problemă foarte dificilă – unele sisteme criptografice se bazează pe ineficiența algoritmilor de factorizare).

Exemplu – Algoritm cmmdc

Algoritmul lui Euclid:

- Cum reprezentăm un algoritm?

Reprezentarea algoritmilor

1. Pseudocod / limbaj natural
2. Schemă logică
3. Program într-un limbaj de programare

Pseudocod

- ▶ limbaj natural structurat exprimat formal
- ▶ fiecare pas al algoritmului este reprezentat de o lini separată
- ▶ indentarea poate reda ierarhia instrucțiunilor

Algoritmul lui Euclid prin scăderi repetate

```
cât timp  $a \neq b$ 
  dacă  $a > b$ 
     $a \leftarrow a - b$  // a primește a-b
  altfel
     $b \leftarrow b - a$ 
afișează a
```

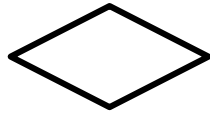

Schemă logică

- ▶ alăturare de simboluri vizuale care desemnează fluxul logic al pașilor

Bloc de instrucțiuni

Structura alternativă

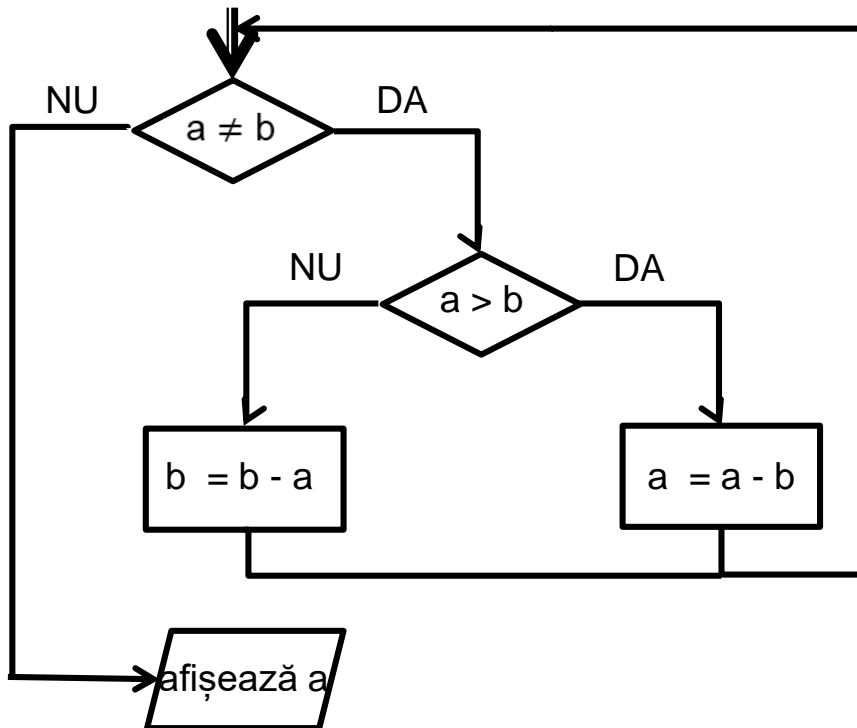
Direcția fluxului

Operația de intrare/ieșire

Schemă logică

Algoritmul lui Euclid prin scăderi repetate

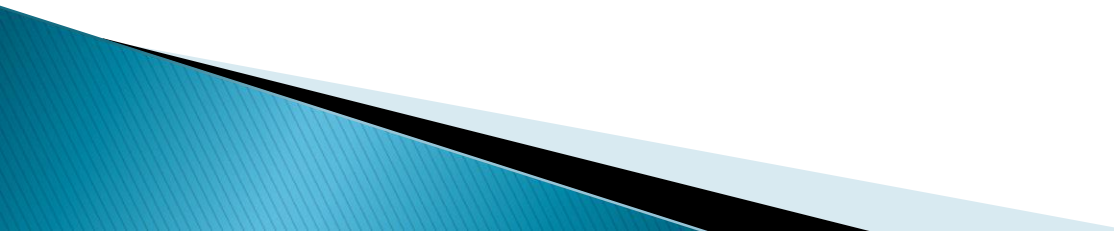
cât timp $a \neq b$
 dacă $a > b$
 $a \leftarrow a - b$
 altfel
 $b \leftarrow b - a$
afișează a

De ce despre algoritmi?

- ▶ numeroase aplicații
- ▶ în practică este importantă eficiența algoritmilor
- ▶ ar fi util să știm dacă algoritmii pe care îi propunem sunt corecți
 - 😊 corectitudine \neq nu a găsit cineva încă un contraexemplu

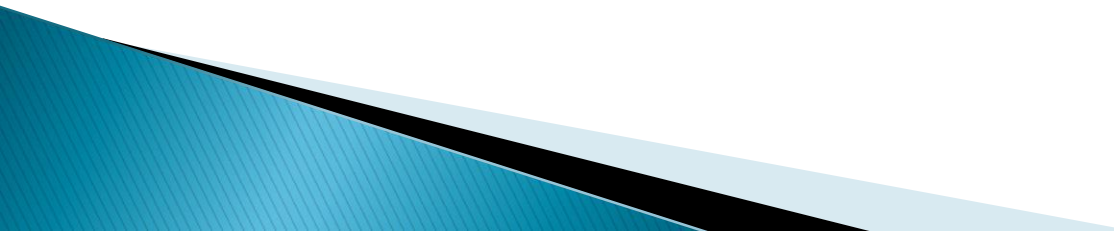
Aspecte generale care apar la rezolvarea unei probleme

- ▶ ***Teoretic***, pașii elaborării un algoritm sunt următorii:
 1. demonstrarea faptului că este **posibilă** elaborarea unui algoritm pentru determinarea unei soluții
 - 2.
 - 3.
 - 4.
 - 5.
-

Aspecte generale care apar la rezolvarea unei probleme

- ▶ *Teoretic*, pașii elaborării un algoritm sunt următorii:
 1. demonstrarea faptului că este **posibilă** elaborarea unui algoritm pentru determinarea unei soluții
 2. **elaborarea** algoritmului
 3. demonstrarea **corectitudinii** algoritmului
 - 4.
 - 5.

Aspecte generale care apar la rezolvarea unei probleme

- ▶ ***Teoretic***, pașii elaborării un algoritm sunt următorii:
 1. demonstrarea faptului că este **posibilă** elaborarea unui algoritm pentru determinarea unei soluții
 2. **elaborarea** algoritmului
 3. demonstrarea **corectitudinii** algoritmului
 4. determinarea **timpului de executare** a algoritmului
 5. demonstrarea **optimalității** algoritmului
-

Aspecte generale care apar la rezolvarea unei probleme

- ▶ După elaborare – **Implementare**

=> limbaje de programare

Aspecte generale care apar la rezolvarea unei probleme

- ▶ După elaborare – **Implementare**

=> limbaje de programare

- ▶ Limbajul Python

Despre limbaje de programare

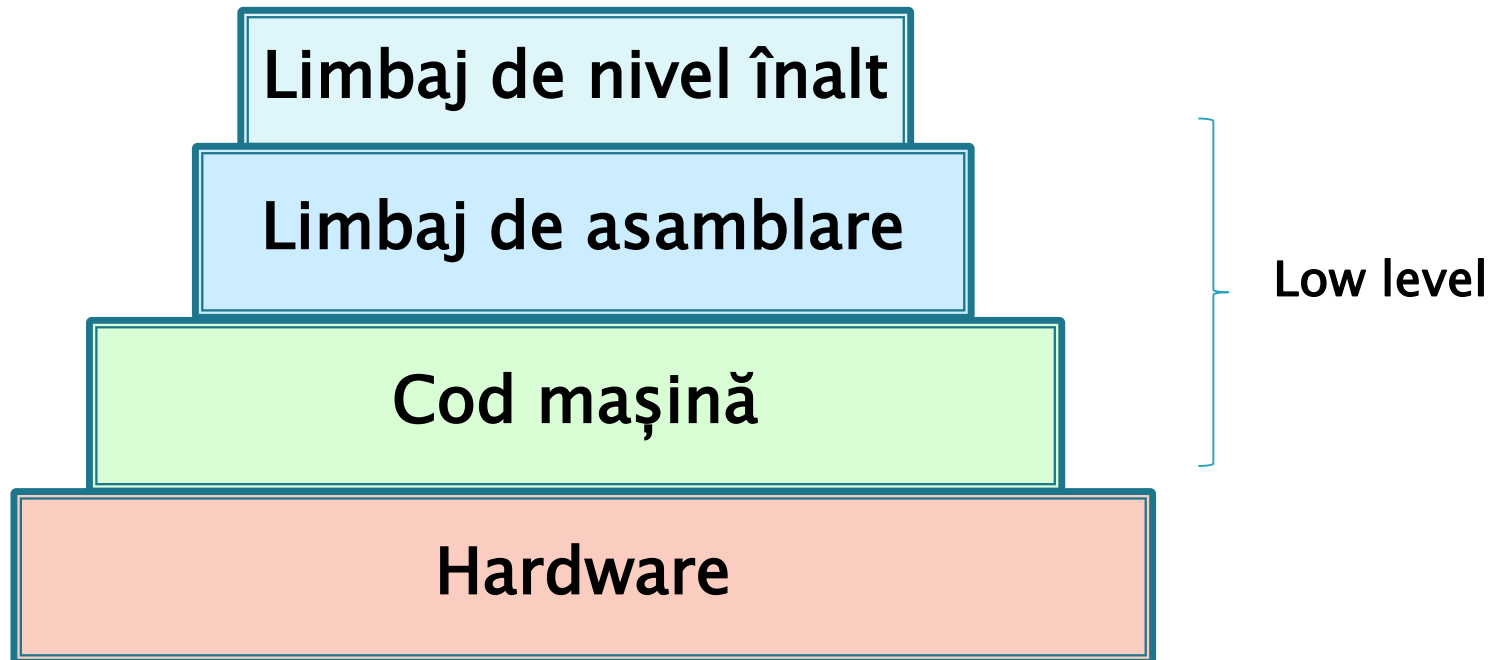
Despre limbaje de programare

- ▶ Limbaj low level / high level
- ▶ Limbaj compilat / limbaj interpretat
- ▶ Paradigme de programare

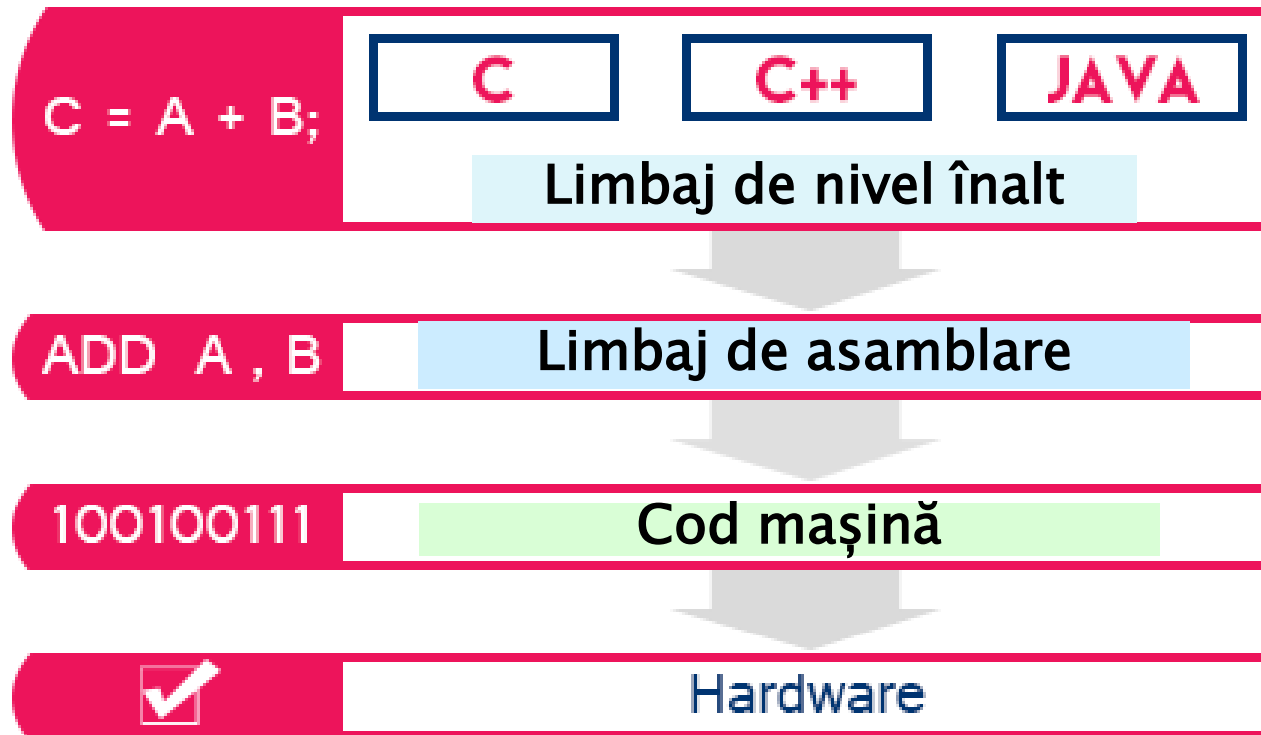
Limbas low/high level

Limbaaj low/high level

- Clasificare în funcție de apropierea unui limbaj de limbajul mașină

Limbaj low/high level

https://bournetocode.com/projects/GCSE_Computing_Fundamentals/pages/3-2-9-class_prog_langs.html

Limbaaj low/high level

- ▶ **Limbaaj mașină** – cod binar, comunică direct cu hardware
- ▶ **Limbaaj de asamblare** – o îmbunătățire: abrevieri de cuvinte în engleză pentru a specifica instrucțiuni (nu cod binar) => este necesar un “traducător” în cod mașină (Assambler)
- ▶ **Limbaaj de nivel înalt (high level)** – apropiat limbajului natural (uman)

LIMBAJ LOW LEVEL	LIMBAJ HIGH LEVEL
rapide, utilizare eficientă a memoriei, comunică direct cu hardware	mai ușor de utilizat, de detectat erori, nivel mai mare de abstractizare
nu necesită compilator/interpretor	mai lente, trebuie traduse în cod mașină
cod dependent de mașină, greu de urmărit	independente de mașină, pot fi portabile
programatorul are nevoie de cunoștințe legate de arhitectura calculatorului pe care dezvoltă programul	nu comunică direct cu hardware => folosesc mai puțin eficient resursele
utilizate pentru dezvoltare SO, aplicații specifice	arie largă de aplicații

Limbaj compilat/ interpretat

Limbaaj compilat / interpretat

- ▶ **Limbaaj compilat:** **Compilatorul** traduce codul sursă high-level în cod mașină (low-level, binar) / executabil => fișier care poate fi rulat pe sistemul de operare **pe care a fost creat** (tradus)
- ▶ **Limbaaj interpretat:** **Interpreterul** traduce și execută instrucțiune cu instrucțiune.

Poate exista o fază de compilare care are ca rezultat un fișier intermediar/**bytecode** **portabil**, cu instrucțiuni pentru mașina virtuală

LIMBAJ COMPILAT	LIMBAJ INTERPRETAT
compilatorul “traduce” tot programul, dar după execuția este mai rapidă (poate fi executat de mai multe ori dacă nu se modifică sursa)	este mai lent
erorile sunt semnalate la finalul compilării (în procesul de compilare nu sunt executate instrucțiunile)	procesul de interpretare (cu executare instrucțiuni) se oprește la prima eroare
se distribuie executabilul (rezultatul compilării), nu sursa	nu este generat executabil, se distribuie sursa
nu portabil (executabilul se poate rula doar pe aceeași platformă)	este portabil este suficient să avem interpretorul (el este dependent de platformă)
trebuie recompilat după modificări	nesiguranța suportului
C, C++	JavaScript, PHP, Java???

Limbaș compilat / interpretat

- ▶ Nu se poate face mereu o încadrare strictă

Paradigme de programare

Paradigme de programare

- ▶ clasificarea limbajelor în funcție de stilul de programare și facilitățile oferite (controlul fluxului, modularitate, clase etc)

Paradigme de programare

- ▶ Programare imperativă
 - Programare procedurală
 - Programare orientată pe obiecte
 - Programare paralelă
- ▶ Programare declarativă
 - Programare logică
 - Programare funcțională
 - Programare la nivelul bazelor de date

Paradigme de programare

□ Programare imperativă

- cea mai veche
- programatorul dă instrucțiuni mașinii (care trebuie executate în ordine) despre pașii care trebuie să îi execute
- cod mașină, Fortran, C, C++ etc

Paradigme de programare

▶ Programare procedurală

- program modularizat, bazat pe apeluri de proceduri
- C, Pascal

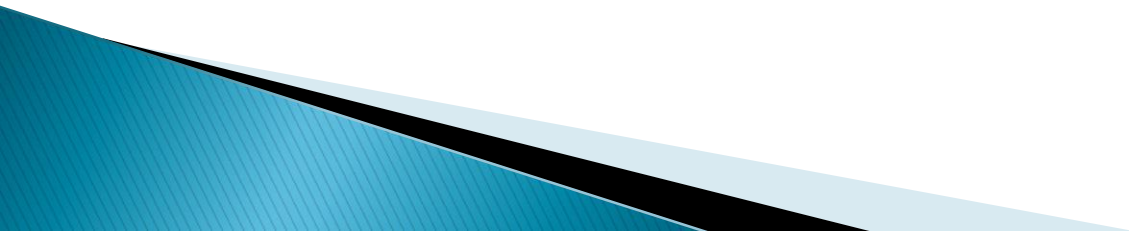
Paradigme de programare

▶ Programare procedurală

- program modularizat, bazat pe apeluri de proceduri
- C, Pascal

▶ Programare orientată pe obiecte

- bazată pe conceptul de obiecte (care interacționează)
- C++, Java, C#

Paradigme de programare

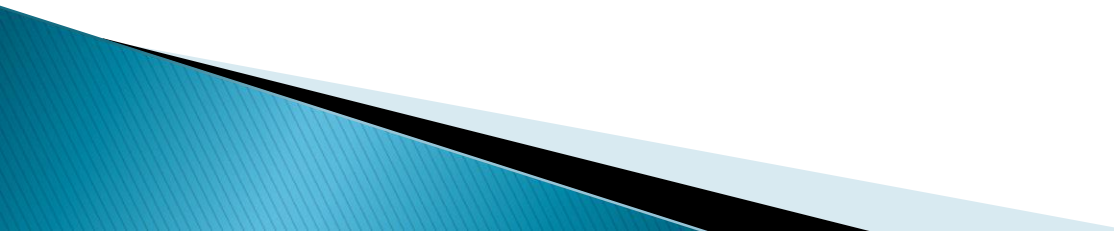
▶ Programare procedurală

- program modularizat, bazat pe apeluri de proceduri
- C, Pascal

▶ Programare orientată pe obiecte

- bazată pe conceptul de obiecte (care interacționează)
- C++, Java, C#

▶ Programare paralelă

- programul poate fi împărțit în seturi de instrucțiuni ce pot fi executate în paralel pe mai multe mașini
 - Ex.: Go, Java, Scala
-

Paradigme de programare

□ Programare declarativă

- programatorul declară proprietăți ale rezultatului dorit, nu cum se obține rezultatul

Paradigme de programare

▶ Programare logică

- Rezultatul este răspunsul la o interogare a unui sistem de date și reguli (bază de cunoștințe); execuția înseamnă activarea unui proces deductiv (bazat pe logică).
- Ex.: Prolog

Paradigme de programare

▶ Programare logică

- Rezultatul este răspunsul la o interogare a unui sistem de date și reguli (bază de cunoștințe); execuția înseamnă activarea unui proces deductiv (bazat pe logică).
- Ex.: Prolog

▶ Programare funcțională

- rezultatul este definit ca valoare a aplicării succesive ale unor funcții (matematice)
- Ex.: Haskell, Lisp, Scala

Paradigme de programare

▶ Programare logică

- Rezultatul este răspunsul la o interogare a unui sistem de date și reguli (bază de cunoștințe); execuția înseamnă activarea unui proces deductiv (bazat pe logică).
- Ex.: Prolog

▶ Programare funcțională

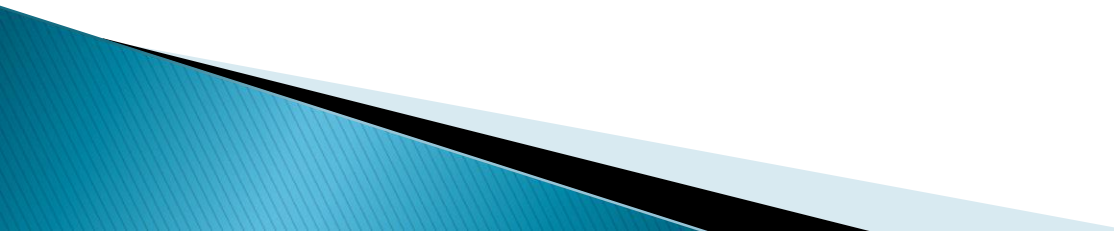
- rezultatul este definit ca valoare a aplicării succesive ale unor funcții (matematice)
- Ex.: Haskell, Lisp, Scala

▶ Programare la nivelul bazelor de date

- programul rezolvă cerințele unei gestiuni corecte și consistente a bazelor de date.
 - Ex.: FoxPro, SQL
-

Limbajul Python

Limbajul Python

- high – level
 - Interpretat...
 - Paradigme de programare (hibrid):
 - **procedural**: subprograme și module
 - **orientat obiect**: clase
 - **funcțional**: funcții ca argumente ale altor funcții
(filter, map, lambda)
-

Limbajul Python

- **tip dinamic**: variabilele nu au tip de date static (**declarat**, care nu se mai poate schimba)

Variabilelor li se pot asocia (pot referi) valori de tipuri diferite (valorile sunt obiecte cu tip) pe parcursul execuției programului
=> li se schimbă tipul

```
int i;  
i = 1;
```



```
i = 1  
i = "ab"
```

- orice valoare este un obiect, variabilele sunt referințe spre obiecte
- Garbage collector

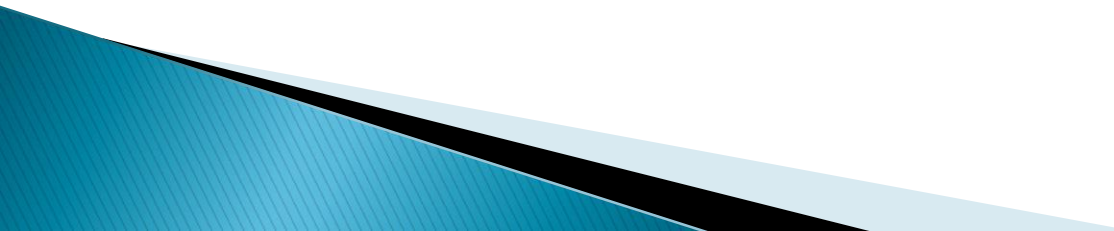
Avantaje

- Am discutat și la obiective și motivații

Dezavantaje

- mai lent – high level, interpretat
 - dar poate fi extins cu module scrise în limbaje low-level.
- nu are atât de multe biblioteci ca alte limbaje, nu are suport pentru mobile
 - dar are pentru IA, ML etc
- nu verifică tipurile de date ale variabilelor la compilare
- mai lent decât limbajele low-level

Scurt istoric

- conceput de Guido van Rossum (în C) 1980
 - implementarea a început în decembrie 1989
 - lansări majore:
 - Python 1.0: ian. 1994
 - Python 2.0: oct. 2000
 - **Python 3.0**: dec. 2008
 - Python 3.8: 2019
 - Python 3.11
-

Scurt istoric

- ▶ Python 3.x **nu** este 100% compatibil cu Python 2.x

```
print "Pyhon 2"  
  
print("Pyhon 3")
```

- ▶ Este important de știut pentru:
 - **lizibilitate**: pentru a recunoaște și înțelege cod 2.x
 - **mentenanță**: pentru a întreține proiecte scrise în 2.x
 - **portabilitate**: pentru a transfera proiecte din 2.x în 3.x
 - **suport**: pentru Python 2 suportul a fost asigurat numai până la 1 ian. 2020.

Scurt istoric

- ▶ Python 3.x **nu** este 100% compatibil cu Python 2.x

```
print "Pyhon 2"
```

```
print("Pyhon 3")
```

- ▶ Vom folosi Python 3.x

Scurt istoric

- este denumit după trupa de comedie / serialul BBC al anilor '70 Monty Python
- Tim Peters – set de principiile limbajului, îl putem afla cu instrucțiunea

```
import this
```


Cum rulăm o instrucțiune Python?

Instalare, rulare

- linie de comanda: comanda `python`

```
>>> import this
```

```
>>> print("Python 3")
```

- Medii de dezvoltare IDE : PyCharm, Spyder etc
 - IDE = integrated development environment